

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Bioetika	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): Doc. dr. Vilius Dranseika Kitas / a (-i):	Vilniaus universiteto Filosofijos fakultetas, Filosofijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmosios pakopos	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Savarankiškas darbas, paskaitos, seminarai	Rudens semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Studentas turi būti išklausęs <i>Etikos</i> kursą	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 ECTS	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas
<p>Šiuo dalyku siekiama supažindinti studentus su bioetikos problematika, metodais, tyrimų kryptimis ir raidos tendencijomis. Kurse nagrinėjami medicinos etikos, biomedicininų tyrimų etikos, gyvūnų etikos, aplinkosaugos etikos klausimai, ypatingą dėmesį skiriant:</p> <ol style="list-style-type: none">argumentavimui bioetikoje, loginei bioetikos samprotavimų analizei;taikomosios etikos santykiui su normatyvine etikos teorija ir metaetika;etinės teorijos ir institucinės etikos santykiams. <p>Išklausę kursą studentai įgyja kompetencijų, vertingų tolesnėje veikloje:</p> <p>Bendrosios kompetencijos: a) ugdomas analitinis ir kritinis mąstymas; b) ugdomas gebėjimas formuluoti naujas idėjas; c) ugdomas gebėjimas suvokti idėjų ir conceptualaus mąstymo svarbą; d) plečiamas bendrasis pažintinis ir kultūrinis akiratis; e) mokomasi reflektuoti asmeninį patyrimą ir kūrybingai taikyti žinias praktikoje.</p> <p>Dalykinės kompetencijos: a) gebėjimas identifikuoti ir formuluoti bioetikos problemas; b) gebėjimas analizuoti gyvybės mokslų tyrėjų, biotechnologijų specialistų, sveikatos priežiūros specialistų veiklos etinio vertinimo kriterijus bendrųjų bioetikos problemų kontekste.</p> <p>Išklausę kursą studentai taip pat įgyja gebėjimų žinias taikyti: i) kritiškai vertinti ir analizuoti įgytas žinias bei argumentuotai formuluoti savo poziciją įvairių bioetikos klausimų atžvilgiu; ii) priimti ir įgyvendinti etiškus sprendimus profesinėje veikloje; iii) naudojant biotechnologijų produktus ir paslaugas; iv) naudojantis sveikatos apsaugos paslaugomis; v) atsakingai sprendžiant dėl dalyvavimo biomedicinos tyrimuose; vi) saugant gamtą, rūpinantis visuomenės sveikata ir pan.</p>

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės identifikuoti ir formuluoti bioetikos problemas.	Paskaitos ir seminarai. Teorinių tekstų analizė. Naujos literatūros paieška, studijavimas, įvertinimas, panaudojimas.	Aktyvus dalyvavimas paskaitose ir seminarų diskusijose (vertinamas kompetencijos demonstravimas, klausimų ir argumentų pagrįstumas, analitinis ir kūrybiškas požiūris). Grupinė seminaro užduotis: problemos pristatymas seminare (vertinama literatūros atrankos kokybė, šaltinių analizė ir supratimas, dalyko ir problemos supratimas, nuoseklumas, kruopštumas, dėstymo dalykiškumas, išvadų pagrįstumas).
Įgis praktinių gebėjimų analizuodamas kaip priimami etiški sprendimai bioetikos klausimais.	Naujos literatūros paieška, studijavimas, įvertinimas, panaudojimas. Bioetikos priežiūros institucijų veiklą reglamentuojančių dokumentų analizė.	Individuali seminaro užduotis: atvejo analizė (vertinama: pasirinkto atvejo euristinė, edukacinė, dalykinė vertė, aiškūs analizės kriterijai, atvejo kaip precedento vertė bioetikos kontekste, išvadų pagrįstumas.)
Gebės logiškai argumentuoti, diskutuoti, individualiai ir grupėje analizuoti bioetikos problemas, integruodamas teorines žinias ir atsizvelgdamas į praktinį kontekstą.	Atliktų tyrimų pristatymas ir gynimas. Dalyvavimas seminarų diskusijose.	Grupinės ir individualios seminaro užduočių pristatymas seminare (vertinama argumentų rekonstrukcijos aiškumas, kūrybiškas teorinių žinių taikymas praktinėms problemoms, pristatymo kokybė). Dalyvavimas seminarų diskusijose (vertinama argumentacijos kokybė, konstruktyvumas, bendradarbiavimas ir kūrybiškumas sprendžiant problemas, aptariant atvejus).

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Bioetikos problemų spektras. Bioetikos raida. Bioetikos tarpdalykiškumas. Bioetikos vieta platesniame moralės filosofijos kontekste. Bioetikos metodai. Institucinė bioetika. Tarptautinis ir nacionalinis bioetikos reglamentavimas.	2		4				6	10	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.
2. Žmogaus gyvybės pradžios etinės dilemos.	2		4				6	10	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.
3. Gyvūnų teisės ir gyvūnų gerovė.	2		4				6	10	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.
4. Aplinkosaugos etika.	2		4				6	10	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.

5. Žmogaus gyvenimo pabaigos etinės dilemos.	2		2				4	6	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.
6. Biomedicinos tyrimų su žmogumi etinės dilemos.	2		2				4	6	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.
7. Klinikinės etikos problemos.	2		2				4	6	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.
8. Teisingumo klausimai sveikatos apsaugoje.	2		2				4	6	Tekstų analizė ir aktyvus dalyvavimas seminaruose.
9. Individualių ir grupinių projektų pristatymas ir gynimas.			8				8	21	
Iš viso	16		32				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Vertinimas kaupiamasis			
Aktyvus dalyvavimas diskutuojant seminarų užduočių klausimais, komentuojant pristatymus seminaruose.	30	Seminaruose semestro metu	Kompetencijos demonstravimas, bendradarbiavimas ir kūrybiškumas sprendžiant problemas, aptariant atvejus, klausimų ir argumentų pagrįstumas, analitinis ir kūrybiškas požiūris.
Grupinė seminaro užduotis. Problemos pristatymas seminare (iki 15 min.), paremtas raštu parengtomis tezėmis arba prezentacija.	20	Seminaruose semestro metu	Literatūros atrankos kokybė, šaltinių analizė ir supratimas, dalyko ir problemos supratimas, nuoseklumas, kruopštumas, dėstymo dalykiškumas, išvadų pagrįstumas.
Individuali seminaro užduotis. Atvejo analizės pristatymas seminare (iki 10 min.), paremtas raštu parengtomis tezėmis arba prezentacija.	20	Seminaruose semestro metu	Pasirinkto atvejo euristinė, edukacinė, dalykinė vertė, aiškūs analizės kriterijai, atvejo kaip precedento vertė bioetikos kontekste, išvadų pagrįstumas.
Egzaminas raštu	30	Egzaminų sesijos metu	Dalyko ir problemų supratimas, dėstymo nuoseklumas, kūrybiškumas identifikuojant ir formuluojant problemas, analizuojant argumentus.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Jackson, E. et al.	2021	Applied Ethics. An Impartial Introduction		Hackett
Vaughn, L.	2023	Bioethics. Principles, Issues, and Cases. 5 th edition		Oxford
Bystranowski, P. et al.	2022	Half a century of bioethics and philosophy of medicine. A topic-modeling study.	Bioethics. 36(9): 902–925.	https://doi.org/10.1111/bioe.13087
Papildoma literatūra				
Aas, S. et al.	2024	Bioethics. 50 Puzzles, Problems, and Thought Experiments		Routledge
Campbell, A.	2017	Bioethics. The Basics. 2nd edition.		Routledge
Holmes, R.	2018	Introduction to Applied Ethics		Bloomsbury
Rogers, W. et al. (Eds.)	2022	The Routledge Handbook of Feminist Bioethics		Routledge

